

Broşurên ji bo xerîdarên li ZZC (Girtîgehê)

Co-funded by
the European Union

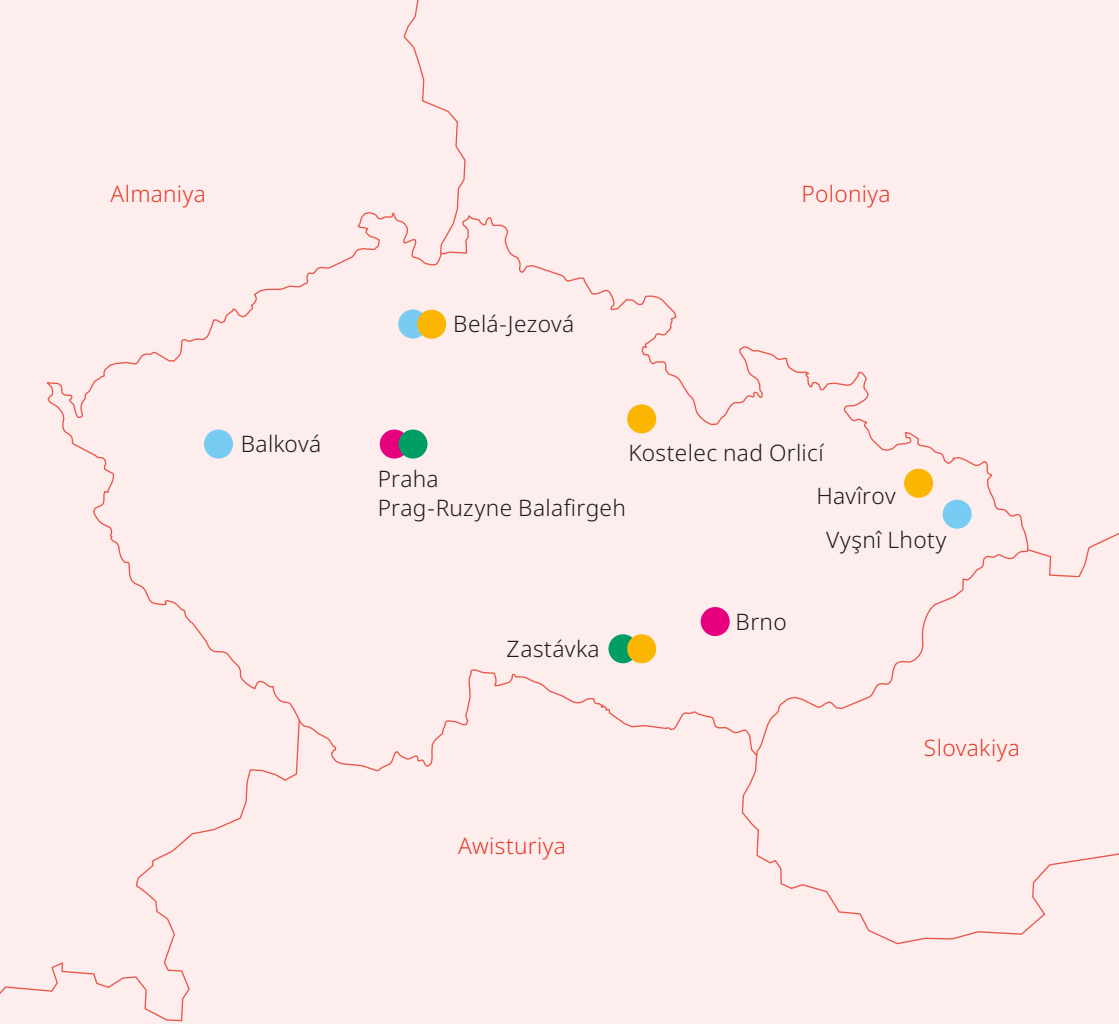
Consortium of Migrants
Assisting Organizations

SDRUŽENÍ ASSOCIATION
PRO INTEGRACI FOR INTEGRATION
A MIGRACI AND MIGRATION

organization
for aid to
refugees

- Prag, Brno: bajarên mezin ên komara Çekê
- Navenda peşwazîyê: Balafirgeha Pragê-Ruzyne, Zastávka
- Navenda binçavkirina biyanîyan (Girtîgeh): Balková, Belá-Jezová, Vyšňî Lhoty
- Navenda rûniştinê: Belá-Jezová, Kostelec nad Orlicí, Zastávka, Havírov

---

Tesîsa ji bo binçavkirina biyanîyan (Girtîgeh) çi ye?

- Jê re dibêjin binçavkirin an „girtîgeh“, bi kurteyî dibêjin ZZC.
- Ew sazgehek girtî ye ku biyanîyek nikare jê derkeve.
- Polîsên biyanîyan û Wezareta Karê Hundir biyanîyên ku li.
- Komara Çekê dijîn an jî bi bînpêkirina qanûnê ketine Komara Çekê (mina wa kesên bê pasaport an bê vîze) li saziyê bi cih dikin.

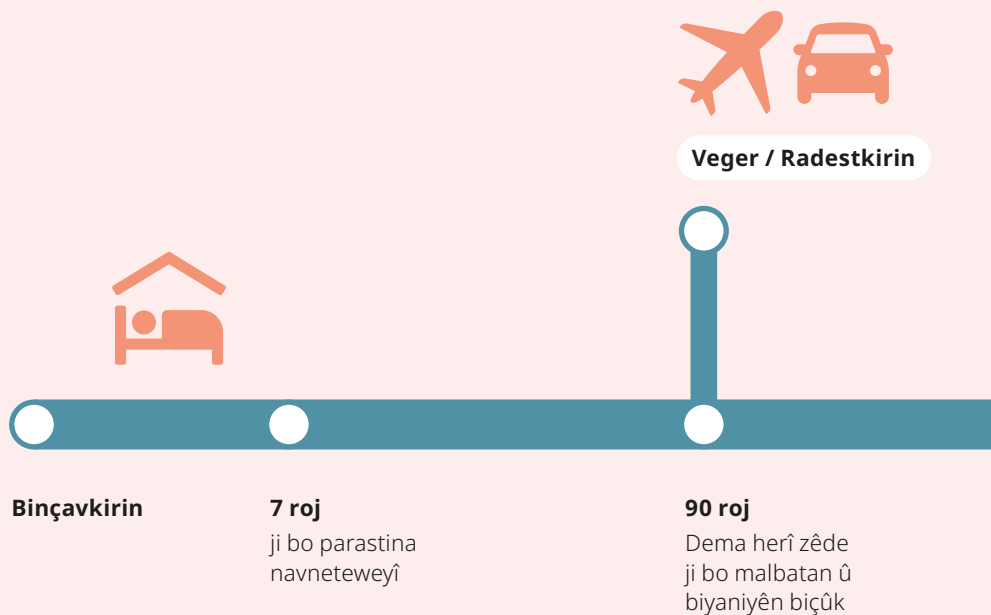
Çiqas dirêj hûn dikarin di girtîgehê de bimînin?

- Divê hûn ji 180 rojan zêdetir lê nemînin. Bi awayekî awarte, polîs dikare vê heyamê heta 545 rojan dirêj bike.
- Malbata ku zarokê wan biçûk heye, dibe ku ji 90 rojan zêdetir nemîne li girtîgeha biyanîyan SERLÊDANA PARASTINA NAVNETEWÊYÎ LI ZZC.
- Di vê demê de polîs dersînorkirina we an jî veguhestina we bo welatekî din amade dike.

Serlêdana parastina navneteweyî li ZZC

- Hûn dikarin di hûndirê 7 rojên girtina xwe de daxwaza parastina navneteweyî (azyl) bikin.
- Divê polîsê biyanî bi awayekî rast we li ser vê îhtîmalê agahdar bike.
- Serlêdana ji bo parastina navneteweyî mafê we nade ku hûn ji saziyê derkevin. Wezareta Karê Hundir dê li ser daxwaza we dozên cuda bimeşîne (hûrgiliyên li jêr).

Veger / Radestkirin

180 roj

Dema herî zêde
ji bo biyaniyên
mezin

Îmkana dirêjkirina biçavkirinê

545 roj

Hûnê werin
vegustin li ser
bingeha peyman
Dublînê ji bo welatekî
din ê endamê
Yeketîya Ewrppî

Hûnê werin
veguhastin li ser
bingeha peyman
vegerê

Hûn bê belge
û vîze hatibun
Komara Çekê

Ji bo çi hûn li wirin?

Hûn bê destûra
kar xebitîbun

Hûn xeterê temsîl
dikin ji bo Komara
Çekê

Hûnê werin
sîrgûnkirin welatê
xwe yê eslî

Hûn bê belge û
vîze mayîbun li
Komara Çekê

Navenda pêşwaziyê çî ye?

- Navenda pêşwaziyê ji bo bicihkirina serlêderên ku nû hatine ji bo parastina navneteweyî (azyl), heta dawiya gavên têketinê, wek verastkirina nasnameyê, şopandina tiliyan, hevpeyvîna têketinê û lêpîrsîna civakî, muayeneya bijîjkî tê bikar anîn.
- Heta dawiya gavên têketinê, mirov nikarê bi serbestî ji navenda pêşwaziyê derkevê.
- Li Navenda Pêşwaziyê ji we re rûniştin, xwarin, pêdiviyên bingehîn ên paqijiyê û lênihêrîna bijîşkî tê peyda kirin. Serlêderên parastina navneteweyî li vir bigihîjin karûbarên civakî û psîkolojîk û dikarin beşdarî çalakîyên dema vala bibin, biçin atolyeyên hunerê, hwd.

Navenda rûniştinê (razanê) çî ye?

- Navenda rûniştinê ji bo bicihkirina serlêderên ji bo parastina navneteweyî yên ku prosedurên têketinê yên destnîşankirî li Navenda Pêşwaziyê derbas bûne, ji bo dema serlêdana wan a ji bo parastina navneteweyî tê bikar anîn.
- Serlêder dikarin ji navenda rûniştinê bi serbestî derkevin. Û ew dikarin biçin xaniyên taybetî.
- Xizmetên ku têne pêşkêş kirin mîna yên li Navenda Pêşwaziyê ne.

Ew çi ye?

Parastina navneteweyî

Parastina navneteweyî tê dayîn ji biyaniyên ku li Komara Çekê ne û ji bo wan ne ewle ye ku vegehin welatê xwe. Mîna wek li welatê wan şer heye yan jî ji ber nêrînên xwe yê siyasî di bin xetera çewsandinê de ne.

Du cureyên parastina navneteweyî hene: penaberî (di wextê de bêsinor) û parastina pêvek (di dema sînorkirî de, bi îmkana dirêjkirinê).

Wezareta Karê Hundir biryara dayîna parastina navneteweyî dide. Ger hûn serlêdana parastina navneteweyî bikin, Wezareta Karê Hundir dê bi hazirbûna wergêrekî bi we re gelek hevpeyvînan pêk bîne. Wê bê piskirin çina sedemên ku we ji welatê xwe derketine û ka hûn dikarin bi ewlehî vegehin welatê xwe yê jêderê lêkolîn bikin. Wezaret di derbarê welatê we yê jêderê wê agahiyên bistîne. Hûn dikarin pêşniyar bikin ku wezaret rapor û delîlên taybetî li ber çavan bigire. Û dîsa jî mafê we heye ku hûn doza xwe bi parêzer û Komîseriya Bilind ji bo Penaberana Neteweyî Yekbûyî (UNHCR) re nîqaş bikin.

Wezareta Karê Hundir mecbûre di nava 6 mehan de biryara parastina navneteweyî bide. Di rewşên awarte de, muhleta biryarê dibê were dirêj kirin.

Vebijarka we heye ku hûn li dijî biryara neyînî doz vekin. Heger hûn dozê venekin, hûn neçar in ku ji axa Komara Çek derkevin.

Derxistina îdarî

Ev biryareke li gorî wê hûn mecbûrin ji Yekîtiya Ewropayê derkevin. Polîs dê ji bo we demek qedexekirina têketinê destnîşan bike, di wê demê de hûn nekarin vegehin YE Yekîtiya Ewropayê.

Hûn dikarin biryarê di nav 10 rojan de piştî agahdarkirinê îtîraz bikin.

Ger îtîraz bê redkirin, hûn dikarin di nav 10 rojan de dozê vekin û şikayetê bidin.

Qedexeya an yasaqîya ketina nav axa Yekîtiya Ewropayê bi gelemperî ji nîv salekê heya 10 salane. Ger hûn bi dilxwazî sefer bikin, hûn dikarin serlêdana kêmkirina qedexeya têketinê bikin.

Biryara veguhestinê (Dublin, vegerandin)

Biryara li ser veguhestina ji bo dewletek din a Yekîtiya Ewropî an dewletek din ku bersivek ji bo nixandina serlêdana we ya ji bo parastina navneteweyî li gorî Rêzîknameya Dublin. Heger we li Romanya an Bulgarîstanê serlêdana penaberiyê dabê, wezaret dê biryarê li ser veguhestina we bo vî welatî bide.

Biryara li ser ferzkirina derketina ji herêmê

Ev biryareke li gorî wê hûn mecbûrin ji Yekîtiya Ewropayê derkevin. Lêbelê, ew qedexekirina têketinê têda nîne, wekî di derxistina îdarî de. Piştî ku hûn vegerin welatê xwe, hûn dikarin tavilê serlêdana vîzeyê bidin hemî welatên Yekîtiya Ewropayê.

Ferzkirina derketinê

Wezaretê Karên Hundir an jî polîs dê biryara derketina we bidê. Ferzkirina derketinê, mafê we dide ku hûn ji bo dema pêwîst ji bo avêtina gavên lezgîn ji bo derketina ji herêmê bi awayekî qanûnî li herêmê bimînin (wek danîna bîlêtên balafirê).

Ev dem nikare ji 60 rojan dirêjtir be û tenê di rewşên awarte de dikare were dirêj kirin. Demjimêra mayînê di ferzkirina çûyînê de ji hêla polîs an jî Wezaretê Karên Hundir ve tê destnîşankirin. Ger hûn vê heyamê derbas bikin, hûnê bi qaçaxî li Komara Çek bimînin.

Ew çi ye?

Vege ra bi dilxwazî

Biryara bi dilxwazî ji bo vege randina welatê ku tu hemwelatî yî, yan jî li welatekî din ê ku destûrê dide te ku tu têkevê.

Heger hûn biryara xwe bidin ku hûn vege rê bi dilxwazî, Wezareta Karê Hundir dê nivê lêçûnên rêwîtiya we (bilêtên balafirê) bidê. Heger hûn bixwazin vege ra bi dilxwazî, hûn dikarin ji polîsên biyanî jî bixwazin ku dirêjahiya qedexeya têketinê ya ku di biryara derkirina îdarê de li ser we hatî danîn kurt bike.

ZZC bi rêkûpêk ji hêla xebatkarên Wezareta Karên Hundir ve tê ziyaret kirin, wan kesên dê vê vebjarkê ji we re rave bike. Parêzer an xebatkarê civakî jî dê bêtir agahdarî bide we.

Piştî vege rê em neçarin nivê din ê lêçûnên rêwîtiyê jî bidin Wezarete.

Heger hûn van mesrefan nedin, dibe ku hûn di pêşerojê de bi wergirtina vîzeyê an destûra rûniştinê ya ji bo têketina Komara Çekê pirsgirêkên we hebin.

Biryara binçavkirinê

Biryara polîsên biyanîyan û Wezareta Karên Hundir ya der

barê bicihkirina we ya ji bo binçavkirina biyaniyan de. Di biryara binçavkirinê de polîs an jî Wezareta Karên Hundir dê diyar bikin ka çima we di vê derê girtî de bi cih dikin. Wê ji were rave bike ka ew li gorî kîjan qanûnê û heta kengî we li gitîgehê bêlin. Polîsên biyanîyan an jî Wezareta Karên Hundir dikarin girtina we heta maweya destûrî ya herî zêde (180 roj) çend caran dirêj bikin.

15 roj dema we heye ku hûn li dijî biryara girtinê îtîrazê bikin. Parêzer wê di nivîsandina dozê de ji we re bibe alîkar. Serlêdana şikayetê li dijî binçavkirinê (girtinê) nikare mayîna we ya li ZZC dirêj bike. Dadgeha serbixwe wê hingê li ser girtina we biryarê bide.

Heger dadgeh biryarê bide ku girtina we neqanûnî ye, divê hûn tavilê werin berdan. Û her weha jî mafê we heye ku hûn ji bo sînardarkirina neqanûnî ya azadiya kesane daxwaza tezmînatê bikin.

Ji çî xwe biparêzin, ji bo hûn neçin ZCC (Girtîgehê):

1. Haj tarîx qedandina pasaporta xwe hebin, destûra rûniştinê an vîzeyaya xwe kontrol bikin. Ji bo dirêjkirinê di demek baş de berî tarîxa qedandinê serlêdan bikin.
2. Biryara nîgatîv, fermana derketinê an derxistina îdarê di wextê da çareserî bikin. Çaxa ku hûn nameyek, ji Wezaretê Karên Hundir an jî ji polîsên biyanîyan va an rayedarên din werdigirin, di zûtirîn dem de hûn randevûyekê ji bo şêwirmendiya qanûnî bistînin.
3. Bê peymanê kar û destûra xebatê nexebitin.
4. Hevkariyê nekin bi wan kesên gumanbar re an jî kesên ku soz didin ku belgeyan ji bo berdêlên bilind pêvajoyê bikin re. Qet belgeyên sexte qebûl nekin û bikar neynin.
5. Hemî belgeyên ku destûrê didin we ku hûn li Komara Çekê bimînin li gel we bê.

Hûnê kê bibînin li ZCC (girtîgehê)?

Karkirê sosyalê

Ew ê agahdariyên bingehîn li ser mafên we û rewşa li ZCC (Girtîgehê) bide we. Ewê bersiva pirsên we ji we re bêjê.

Ew ê ji we re di kirîn, cilşûştinê, hewcedariyên paqijiyê de (di nav de hewcedariyên menstrualiyê) an guhertina menuyê de alîkariya we bike.

Ger pirsgirêkek we hebe û tiştekek hewce bike ewê ji we re bibe alîkar.

Ew ê ji we re bibe alîkar ku hûn karûbarên werger, tenduristî û yasayî saz bikin.

Ew ê ji we re bibe alîkar ku hûn ji bo dawiya rûniştina we ya li ZCC (Girtîgehê) amade bibin (bi veguhestina navenda rûniştinê, ji bo welatekî din ku berpirsiyariya serlêdana we ya penaberiyê ye, an jî bi amadekariya vejerê bo welatê jêderê).

Parêzer(Awoqat)

Ew ê di derheqê pêvajoyên ku we eleqedar dikin, mafên we û rewşa we ya li ZCC de agahdariya bingehîn bide we. Ew ê bersiva pirsên ji we re bêjê.

Ew ê rewşê ji we re rave bike û ji we re di amadekirin û vekirina îtîraz an dozên têkildarî derxistina îdarî de, têkildarî biryara li ser mecbûriyeta derketina ji herêmê, biryara li ser veguheztinê, biryara neyînî ya di mijarê de ji we re bibe alîkar û ji bo parastina navneteweyî an jî biryara binçavkirinê ya li ZCC (girtîgehê).

Parêzer dikare daxwaziya gihîştina qeydên we yê bi jîjkî bike. Ger di tîlefona we de delîlên ku ji bo doza we girîng hebin, parêzer dikare daxwaz bike ku tîlefona we ya desta carekê ji we re peyda bikê.

Alîkariya huqûqî belaşê û werger ji we re heye
Parêzer mecbure gutinên we biparêzê

Kesê din ku hûn karibin li ZZC'ê (girtîgehê) bibînin?

24/7

Xizmeta bêrawestan

Di rewşa akût û acil de 24 demjimêran alîkarî.

Bijîjk / Hemşîre

Ger pirsgirêkên we yê tenduristiyê hebin dê alîkariya we bike.

Karûbarê ewlehiya taybet

Berpirsiyarê ewlehiya we li ZZC (girtîgehê).

Pedagog / Mamoste

Ew ê çalakiyên dema vala pêşkêşî we bike, ew ê di hînkirina zarokan de bibe alîkar.

Psîkolog

Ger hûn bixwazin bi kesekî re li ser pirsgirêkên xwe bipeyivin ew ê ji we re bibe alîkar.

OAMP

Xebatkarên Daîreya Polîtîkayên Penaberî û Koçberiyê ya Wezaretê Karên Hundir a Komara Çekê.

Karmendê xanî

Ew ê ji we re kincên nivînan an jî tiştên paqijiyê peyda bike, ew ê di şuştinê de alîkariya we bike.

Karmendên piştgirî

Aşpêj, tamîrkar.

Polîs

Endamên polîsên biyanî.

Çi ji we re heye?

Cihê razanê

Rojê 3 caran xwarin (rojê 5 caran zarok) bi vebijarka hîlbijartina pêşî dema ku têkevin sazgehê

Perwerdehiya zarokan
bi giranî li ser hînkirina zimanê Çekî

Çalakiyên dema vala
(odeya TV, atolyeyên hunerî, pirtûkxane, werzîş, hwd.)

Lênêrîna bijîjkî ya acîl

Înternet

Telefona automat

Pêdiviyên paqijiyê
(paş, tampon, rîspî)

Xizmeta Civakî û

Alîkariya hiqûqî ya belaş

Hûn li ZCC (girtîgehê) çî karin û nikarin bikin?

Hûn nikarin bê destûra polîsan ji ZCC (GIRTÎGEHÊ) derkevin.

Divê hûn mafên xwe yê maqûl sînordar bikin (mîna mafê azadiya tevgerê, mafê nepenîtiyê).

ZCC (Girtîgeh) li 2 beşan dabeş dibe – beşek bi rejîmek nerm û beşek bi rejîmek hişk.

Ger hûn êrîşkar bin û rêgezên ZCC Girtîgehê neşopînin, cîhaz dikare we biguhezîne beşek bi rejîmek hişk, ku lê çavdêriya zêde heye.

Hûn dikarin heftê carekê pakêtan bistînin, herî zêde 10 kg.

Hûn dikarin heftê 4 caran, herî zêde 1 saetê serdanê (ziyareta) bistînin.

Piştî ku hûn ji ZCC derketin, hûn ê fatûrê bistînin, ku mîqdara ku hûn ji bo mayîna xwe ya li ZCC-ê (Girtîgehê) bidin hesab dike.

Ger dadgehê dît ku dabînkirina we neqanûnî ye, wê hingê hûn ne mecbûrin ku ji bo mayîna xwe li ZCC pera bidin.

Dema ku hûn têkevin ZCC (Girtîgehê), divê hûn tîlefona xwe ya desta, pere û kartên dravdanê bidin dest.

Mafê we heye ku hûn bi telefona 3 deqan telefon bikin. Mafê we heye ku hûn hejmarên tîlefona ji tîlefona xwe kopî bikin. Hûn dikarin tîlefona bikar bînin da ku telefon bikin bi telefonên automat.

Hûn dikarin nameyan bê sînora bişînin û bistînin.

Hûn dikarin bê sînora drav (pera) bistînin

(lê divê hûn wê hilînin ji bo parastinê). Ji bo kirîna (mîna xwarinê û cixare) hûn dikarin heftê carekê pereyê xwe bikîşînin heta 300 CZK. Ew karkir ji bo kirîna ê alîkariya we bike.

Hûn dikarin bi azadî di bin rejîma ewlekariya nerm de serbest bigerin.

Rêxistina ji bo alîkariya penaberan – OPU

OPU Li Prague

 Poděbradská 5, Praha 9, 190 00
 +420 730 158 779, +420 730 158 781

 www.opu.cz
 opu@opu.cz

OPU Brno

 Josefská 8, Brno, 602 00
 +420 731 448 938, +420 731 928 388

 www.opu.cz
 opu.brno@opu.cz

OPU Ostrava

 28. října 81/203, Ostrava 9, 709 00
 +420 604 221 035, +420 731 502 661

 www.opu.cz
 opu.ostrava@opu.cz

OPU Pilsen

 Skvrňanská 1111/12, Plzeň, 301 00
 +420 604 809 165

 www.opu.cz
 opu.plzen@opu.cz

OPU Hradec Králové

 Nerudova 18/39, Hradec Králové, 500 02
 +420 733 278 174

 www.opu.cz
 opu.hradeckralove@opu.cz

Komele ji bo integrasionê û koçberîyê – SIMI

 Havlíčkovo náměstí 2, Praha 3, 130 00
 +420 224 224 379

 www.migrace.com
 poradna@migrace.com